

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422200321
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8422200321.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jany Jančíkovej, v sporovej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 36 857 033, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpenej: JUDr. Monika Marjanovič, advokátka, so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, IČO: 35561734, o zaplatenie 4.163,72 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. KK-2Csp/29/2022-103 zo dňa 12.9.2023, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy vo výške 4.163,72 eur spolu so zmluvnou pokutou, úrokom z omeškania a náhradou trov konania z titulu plnenia z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným, zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že na základe zmluvy o úvere č. XXXXXX - XXXXX uzavretej medzi žalovaným a žalobcom bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4.000,- eur. V tejto úverovej zmluve je uvedená výška úrokov v sume 169,19 eur mesačne, na druhej strane nie sú v nej uvedené údaje o RPMN či priemernej výške RPMN. Rovnako medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný na úverovú zmluvu celkovo uhradil sumu 7.665,52 eur. Listom zo dňa 3.12.2018 žalobca žalovanému oznámil, že dňom 13.1.2019 sa stávajú splatnými všetky splátky a záväzky z úverovej zmluvy. Žalovaný bol v zmluve označený jednak ako fyzická osoba označená svojim menom, bydliskom (v zmluve nesprávne označená ako adresa sídla) a rodným číslom, čo sú bezpochyby údaje fyzickej osoby - nepodnikateľa. Zmluva neobsahuje označenie dlžníka obchodným menom či IČOm podnikateľa. Údaje, ktoré by mali označovať žalovaného ako podnikateľský subjekt sú v zmluve uvedené v nemeckom jazyku, bez ich zaradenia po príslušnú rubriku či označenú kolónku v úverovej zmluve. Ak mal byť úver poskytnutý žalovanému ako fyzickej osobe - podnikateľovi, nebolo potrebné uvádzať ďalšie údaje o dlžníkovi ako fyzickej osobe. Na základe údajov obsiahnutých v zmluve je možné bezpochyby určiť dlžníka ako fyzickú osobu - nepodnikateľa, na druhej strane identifikácia žalovaného ako podnikateľa jednoznačná nie je. Pokiaľ sú v zmluve o úvere takto uvedené údaje o dlžníkovi, t. j. súčasne ako o fyzickej osobe podnikateľovi, ale aj ako fyzickej osobe, potom nemožno urobiť jednoznačný záver o tom, že úver bol poskytnutý žalovanému ako fyzickej osobe - podnikateľovi. Totiž predmetná zmluva má povahu značne jednostrannej adhézne zmluvy, obsahujúcej veľké množstvo

ustanovení znevýhodňujících dlužníka. Obsah zmluvy zjavne nesvedčí o tom, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Preto vzťah medzi žalobcom a žalovaným vzhľadom na právny dôvod vzniku záväzku /uzavretie spotrebiteľskej zmluvy/ posúdil súd ako spotrebiteľský vzťah s dôrazom na ochranu spotrebiteľa. Právny vzťah medzi stranami sporu je založený spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou, a to ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákona č.129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

3. Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlužníka od plnenia záväzku. Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlužníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr.

4. Preto súd v prvom rade na základe hmotnoprávnej námietky žalovaného o premlčaní nároku skúmal, či voči žalovanému v konaní nie je uplatňovaný premlčaný nárok, ktorý už nie je možné vymáhať. V prerokovanej veci bol dlh žalovaného splatný dňom 13.1.2019. Uvedená skutočnosť medzi stranami sporu sporná nebola. Trojročná premlčacia lehota začala plynúť dňom 14.1.2019 a uplynula dňa 14.1.2022. Žalobca v danom spore podal žalobu až dňa 15.2.2022, teda v čase, kedy bol už jeho nárok premlčaný. Nakoľko si žalobca v konaní voči žalovanému uplatnil nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je premlčaný a tento v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka už nemožno vymáhať, a to ani v súdnych konaniach, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, a preto mu bol voči žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Odvolanie podal z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

8. Namietal, že z právnych predpisov upravujúcich ochranu spotrebiteľa vrátane právnej úpravy spotrebiteľských úverov vyplýva, že pre aplikáciu akejkoľvek definície spotrebiteľa je právne irelevantné, či osoba použije peňažné prostriedky na podnikateľský účel, nakoľko rozhodujúce je ako osoba konala a vystupovala pred a pri uzavretí konkrétneho zmluvného vzťahu a je v rozpore so skutočnosťami vyplývajúcimi z listinných dôkazov – zmluvy o úvere a žiadosti o úver, pretože z nich vyplýva v akom postavení žalovaný vystupoval, čo tvrdil a na aký účel úver žiadal.

9. Spôsob použitia peňažných prostriedkov nemá žiadny právny význam – nejde o faktor zaraditeľný ani pod „uzatváranie spotrebiteľskej zmluvy“ a ani pod „plnenie spotrebiteľskej zmluvy.“ Súd prvej inštancie pri rozhodovaní teda primárne vychádzal z nezákonného a vecne nesprávneho predpokladu a podľa neho tak nesprávne dospel k záveru, že zmluva o úvere uzavretá medzi sporovými stranami je spotrebiteľská. Súd prvej inštancie vôbec nevysvetlil, ako by použitie peňažných prostriedkov v rozpore s deklarovaným účelom malo mať vplyv na už uzavretý zmluvný vzťah.

10. Súd nesprávne a nedostatočne vyhodnotil listinné dôkazy. Pri posudzovaní spotrebiteľského charakteru uzatvorenej zmluvy o úvere mal súd vychádzať z dôkazných prostriedkov vyplývajúcich

zo súdneho spisu. V žiadosti o poskytnutie úveru, ako aj v zmluve o úvere je žalovaný explicitne identifikovaný ako fyzická osoba podnikateľ na základe zahraničného podnikateľského oprávnenia. Zo žiadosti o úver vyplýva, že žalovaný ako podnikajúca fyzická osoba požiadal o úver za účelom „kúpy motorového vozidla.“ Rovnako je takýto účel uvedený aj v zmluve o úvere – v jej článku 1., ods. 1.2. V zmluve je jasne uvedené, že žalovaný ako dlžník pri uzatváraní tohto úkonu vystupuje ako podnikateľ, zmluva je obsahovo koncipovaná ako obchodná zmluva a účel poskytnutia úveru bol vymedzený na účely podnikateľskej činnosti žalovaného. V závere žiadosti žalovaný vyhlásil, že úver požaduje na účely svojho podnikania. Tvrdený účel je vecne a logicky spojitelný s podnikateľským postavením žalovaného ako podnikateľa. V konaní pritom nebolo ani tvrdené a ani dokázané, že žalovaný podal žiadosť o úver pod psychickým alebo fyzickým nátlakom, konal v duševnej poruche alebo iná okolnosť, pre ktorú ho jeho prejav vôle nezaväzuje.

11. Žalovaný navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

12. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

15. Odvolací súd konštatuje, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd pri rozhodnutí nezaoberal a v odôvodnení rozhodnutia náležite nevyšporiadal.

16. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia (v súlade s citovaným § 387 ods. 2 CSP) preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalobcu uvedené v odvolaní.

17. V prvom rade odvolací súd uvádza, že ak žalobca v odvolaní namieta, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, de facto namieta nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov zo strany prvoinštančného súdu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Na základe toho odvolací súd v odvolacom konaní skúma (okrem splnenia procesných podmienok odvolacieho konania), či súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie a či skutkové zistenia, ku ktorým po takomto dokazovaní dospel, majú v prevedenom dokazovaní oporu. Ak zistí, že nebolo prevedené náležité dokazovanie (kde možno zaradiť i nevykonanie stranou sporu navrhovaného relevantného dôkazu), alebo ak zistí, že prvoinštančným súdom konštatovaný skutkový stav nemá oporu v prevedenom dokazovaní (nevyplýva z prevedených dôkazov) prípadne, ak má za to, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP).

18. V tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie, z neho získané dôkazy vyhodnotil podľa zákonných kritérií (§ 191 ods. 1 CSP) a na základe toho ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodnutí vychádzal. Odvolací súd v hodnotení dôkazov zo strany prvoinštančného súdu nezistil žiadny rozpor s princípmi formálnej logiky a so zákonnými procesnými pravidlami a preto nepovažoval za potrebné ním prevedené dokazovanie opakovať, alebo doplniť.

19. Odvolací súd konštatuje, že nie je pravdivé tvrdenie žalobcu uvedené v odvolaní, že prvoinštančný súd sa nevenoval vyhodnoteniu predmetnej žiadosti o úver. Práve naopak, prvoinštančný súd pri svojom rozhodnutí vychádzal i z tohto dôkazného prostriedku a aj na základe neho konštatoval, že v prípade predmetnej zmluvy ide o zmluvu spotrebiteľskú. V tomto smere odvolací súd poukazuje na podrobné a náležité odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu uvedené v bode 31., s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.

20. Odvolací súd sa v plnej miere stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, že s ohľadom na uvedený skutkový stav, ako bol v spore zistený vykonaným dokazovaním, premlčacia doba práva žalobcu uplatneného žalobou začala plynúť dňom 14.1.2019 a uplynula dňa 14.1.2022. Svoje právo na zaplatenie zosplatneného dlhu z úveru si žalobca uplatnil až žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 15.2.2022, teda po márnom uplynutí premlčacej doby a súd prvej inštancie preto správne žalobcovi premlčané právo nepriznal.

21. Za týchto okolností súd prvej inštancie správne žalobu žalobcu zamietol. So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaný ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).